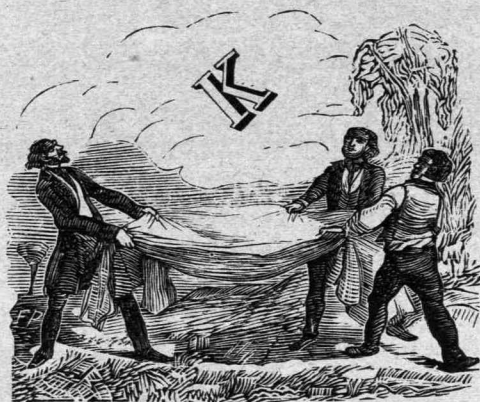


# ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ

## Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΩΝ ΚΑΡΔΙΩΝ



ΑΜΜΙΑ φράσις, ὅσον ποιητική καὶ ἂν ᾖναι, καμμία περιγραφή, ὅσον παραστατική καὶ ἂν ᾖναι, δὲν ἠδύνατο νὰ περιγράψῃ τὸν φλογερὸν ἔρωτα τὸν ὁποῖον ἠσθάνετο ὁ Ἰούλιος Μενδόζα, ἀπλοῦς ὑπάλληλος τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, διὰ τὴν Ματθίλδην τὴν κόρην τοῦ συνταγματάρχου Κορώνα.

Ἦσαν καὶ οἱ δύο κάτοικοι εἰς τὸ αὐτὸ σπῆτι. Ὁ

συνταγματάρχης κατῴκει εἰς τὸ πλούσιον πρῶτον πάτωμα, ὁ ὑπάλληλος εἰς ἓνα καμαράκι τῆς σοφίτας, τὸ ὁποῖον ὑπενοικίαζε μίαν χήρα πρὸς εἴκοσι φράγκα τὸν μῆνα μαζὺ μὲ τὴν περιποίησιν.

Ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν ποῦ τὸ δειλὸν βλέμμα τοῦ νέου ἔπεσεν εἰς τὸ ὠραῖον καὶ εὐγενὲς προσωπάκι τῆς Ματθίλδης, ἡ καρδιά τοῦ πτωχοῦ ὑπαλλήλου, ἐπέταξεν ὀλόκληρος πρὸς ἐκείνην. Αὐτὴ ἦτο πλέον ἢ γυναῖκα τῶν ὄνειρων του, αὐτὴν ἔβλεπε καὶ ὅταν ἔξυπνος εἰργάζετο εἰς τὸ γραφεῖον του καὶ ὅταν ἐκοιμᾶτο εἰς τὸ πτωχὸν καμαράκι τῆς σοφίτας. Καὶ μήπως εἶχε κανὲν δείγμα ὅτι ἀντρυγᾶτο; Κανέν. Δύω τρία γραμματάκια τὰ ὁποῖα ἀπετόλμησε νὰ στείλῃ εἰς τὴν δέσποιαν τῆς καρδίας του, ἐκείνη τὰ ἀπέρριψε περιφρονητικῶς καὶ οὔτε μίαν ἀπάντησιν κατέδεχθη νὰ δώσῃ.

Ἐνα βράδυ ἡ ἀπελπισία τοῦ ἐρωτευμένου ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἀνῆρχετο τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας ὅτε συνήντησε τὸν συνταγματάρχην μεταβαίνοντα μὲ τὴν οικογένειάν του εἰς τὸ Θέατρον. Ἐνόμισεν ὁ πτωχὸς νέος ὅτι ἦτο κατάλληλος ἡ εὐκαιρία νὰ σφίξῃ τὴν χεῖρα τῆς κόρης καὶ νὰ τῆς ψιθυρίσῃ δύο γλυκὰ λογάκια. Ἐκείνη ὁμως ἀπέσυρεν ὑπερφάνως τὸ χεῖρι τῆς καὶ μόλις ἐψιθύρισεν ἓν «καλὴ νύκτα» εἰς τὸν Μενδόζα.

— Δὲν μ' ἀγαπᾶ —, ἐκραύγασεν ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν καμαροῦλάν του

ὁ Ἰούλιος. Οὔτε νὰ μὲ χαιρετήσῃ δὲν θέλει. "Α! \*Αν εἶχα χρήματα βεβαίως δὲν θὰ μοῦ ἐφέρετο ἔτσι... "Αχ! Γιατί νὰ μὴν εἶμαστε ἀκόμη εἰς ἐκεῖνα τὰ χρόνια εἰς τὰ ὁποῖα ἤμποροῦσε κανεὶς νὰ φωνάξῃ τὸν Διάβολον εἰς βοήθειάν του καὶ νὰ τοῦ πωλήσῃ τὴν ψυχὴν του! . . "Αχ, ἀληθινὰ γιατί νὰ μὴν ἔρχεται καὶ τώρα ὁ Σατανᾶς;

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ κώδων τῆς εἰσόδου ἤχησε καὶ μετὰ τινὰ δευτερόλεπτα ἡ οἰκοδέσποινα παρουσιάσθη εἰσάγουσα κύριον κομψότατα ἐνδεδυμένον.

— Ὁ κύριος αὐτὸς θέλει νὰ σᾶς ὀμιλήσῃ, εἶπεν ἡ οἰκοδέσποινα καὶ ἀπεμακρύνθη.

Ὁ Μενδόζα εἰς τὴν θέαν τοῦ ἀγνώστου ἐκείνου ἠσθάνθη κάποιαν ἀνησυχίαν τὴν ὅποιαν ὅμως ταχέως κατέστειλε. Ὁ ἐπισκέπτης ἐν τῷ μεταξὺ τὸν παρεθέρη ἀτενῶς, μειδιῶν παράδοξον μειδιάμα.

— Πρὸς ποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὀμιλῶ; Ἠρώτησεν ὁ Μενδόζα.

— Πρὸς τὸν Σατανᾶν, εἶπεν ὁ ἄγνωστος.

Ὁ Μενδόζα ἔκαμε κίνημα διὰ νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὴν θύραν καὶ νὰ καλέσῃ εἰς βοήθειαν. Ὁ ξένος ὅμως τὸν ἤρπασεν ἀπὸ τὸν βραχίονα καὶ τὸν ὑπεχρέωσε νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν του.

— Μὲ ἐπροσκαλέσατε, κύριε

Μενδόζα, εἶπε. Μ' ἐκαλέσατε μὲ πολὺν πόθον καὶ ἐγὼ πάντοτε σπεύδω ὅπου μὲ καλοῦν. Εἰς τὴν αἴτησιν παντὸς ἀνθρώπου παρουσιάζομαι καὶ προσπαθῶ νὰ τὸν βοηθήσω. Πιστεύσατέ με κύριε Μενδόζα, τὸ ἐμπόριον τῶν ψυχῶν δὲν τὸ ἀφῆκα, οὔτε σκέπτομαι νὰ τὸ ἀφῆσω.

Αἱ λέξεις ἐκεῖναι παρήγαγον εἰς τὸν Μενδόζα ἐντύπωσιν παράδοξον, καὶ ὑποθέτων ὅτι ἦτο θῦμα ἀστείότητος εἶπε σχεδὸν ὠργισμένος.

— Κύριε, σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ μὲ εἰρωνεύεσθε διότι δὲν ἐπιτρέπω εἰρωνείας. Ἐὰν δὲν ἦσθε στὸ σπῆτι μου θὰ σᾶς . . .

Μεταλλικὸς γέλως, γέλως τρομερὸς διέκοψεν ἀποτόμως τὸν Μενδόζα. Ὁ γέλως ἐκεῖνος δὲν εἶχε τίποτε τὸ ἀνθρώπινον.

— Μὴ χάνωμεν καιρὸν — εἶπεν ὁ Σατανᾶς — εἶμαι ἕτοιμος νὰ σᾶς ὑπηρετήσω. Ἀγαπάτε τὴν Ματθίλδην Κορώνα. Σᾶς λείπει ὅμως τὸ χρῆμα διὰ νὰ τὴν πάρετε. Προσφέρετε τὴν ψυχὴν σας διὰ τὸ χρῆμα αὐτό. Σᾶς τὸ εὑρίσκω.

Ὁ Μενδόζα δὲν ἀμφέβαλλε πλέον. Βεβαίως ὁ ξένος θὰ ἦτον ὁ Διάβολος διὰ νὰ γνωρίζῃ τὰ μυστικὰ τῆς καρδίας του.

Ὁ Σατανᾶς ὁ ὁποῖος ἀναμφιβόλως ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ νέου, συνεπλήρωσε τὰς ἐξηγήσεις του.





— Ἡ Μαθιῖδην θὰ γίνῃ γυναῖκα σου. Ἄλλοτε εἰς παλαιότερους χρό-  
νους, εἶδα ἐν βαλάντιον ἀπὸ λίρας. Τώρα τὰς λίρας τὰς κόπτει ἡ κυβέρ-  
νησις. Ὅπως δὴποτε ἐντὸς ὀκτῶ ἡμερῶν θὰ ἦσαι ἑκατομμυριοῦχος . . .

— Πῶς ; . . .

— Εἰς τὰς 23 τρέχοντος γίνεται ἡ κλήρωσις τοῦ Ἐθνικοῦ Λαχείου.  
Θὰ πάρετε ἓνα λαχεῖον καὶ θὰ κερδίσητε τὸν πρῶτον ἀριθμὸν. Σὰς τὸ  
ὑπόσχομαι διότι τὰ λαχεῖα εἶναι ἐφεύρεσις ἰδική μου.

— Ἀλλὰ διὰ νὰ πάρω τὸ λαχεῖον μοῦ χρειάζονται πέντε φράγκα.

— Μὴ σὰς σκοτίζει αὐτό . . . Θὰ τὰ ζητήσητε ὡς δάνειον ἀπὸ τὸν  
προεξοφλητὴν ποῦ ἔχει τὸ γραφεῖον του κάτω ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖον σας.  
Θὰ σὰς τὰ δώσῃ διότι καὶ ἡ τοκογλυφία εἶναι ἐφεύρεσις ἰδική μου. Εἰς  
τὰς 24 θὰ δύνασθε νὰ ζητήσητε τὴν χεῖρα τῆς Μαθιῖδης, ἡ ὁποία  
δὲν θὰ σὰς τὴν ἀπορρίψῃ τότε.

Ὁ Μενδόζα ἠσθάνθη τὴν ψυχὴν του πλημμυριζομένην ἀπὸ εὐτυχίαν  
καὶ ὄρεξιν νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν Διάβολον. Ἦθελεν ὅμως προηγουμένως  
ν' ἀκούσῃ τοὺς ὄρους τῆς τοιαύτης δωρεᾶς.

Ὁ Σατανᾶς ἠγέρθη καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα του πρὸς τὸν νέον.

— Χαίρω πολὺ ὅτι σὰς ἐγνώρισα, εἶπε. Θὰ ξαναιδωθῶμεν. Περιμένετε  
ἴσως ὅτε θὰ σὰς ζητήσω κανὲν ἐγγραφον ὁμολογίας ὅτι μοῦ ὀφείλετε τὴν  
ψυχὴν σας. Δὲν εἶναι ἀνάγκη. Θὰ μοῦ τὴν δώσητε ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς.  
Χαίρετε.

— Μίαν τελευταίαν ἐρώτησιν ; Εἶπεν ὁ Μενδόζα.

— Ὅριστε !

— Θὰ μοῦ ἦναι πιστὴ ἡ Μαθιῖδην ;

— Μέχρι τάφου, εἶπεν ὁ Σατανᾶς.

Καὶ ἀποχαιρετήσας τὸν νέον ἐξῆλθεν.

\*

Πρὸ δέκα ἡδὴ ἐτῶν, ὁ ἑκατομμυριοῦχος Μενδόζα ἔζη μὲ τὴν Μαθιῖδην  
του, τὴν ὡραίαν κόρην τοῦ συνταγματάρχου Κορώνα. Καὶ ὅμως εἰς τὰ  
δέκα αὐτὰ χρόνια οὔτε μίαν ἡμέραν πλήρους εὐτυχίας ἐγνώρισεν ὁ νέος.

Ὅταν ὁ Ἰούλιος, κάτοχος τοῦ πρώτου ἀριθμοῦ τοῦ λαχείου παρου-  
σιάσθη εἰς τὴν οἰκογένειαν Κορώνα καὶ ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς κόρης, ἡ  
οἰκογένεια τὸν ἐδέχθη προθύμως. Ἡ Μαθιῖδην συνειθισμένη νὰ ὑπακούῃ,  
δὲν ἀντέταξε καμμίαν ἄρνησιν, καὶ μόνον ἀπετόλμησε νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς  
γονεῖς τῆς ὅτι δὲν ἠσθάνετο καμμίαν συμπάθειαν διὰ τὸν νέον. Ἐκεῖνοι  
ὅμως τὴν ἐβεβαίωσαν ὅτι ἡ συμπάθεια προηγουμένως εἶναι ἀνωφελὴς καὶ  
ὅτι πολὺ συχνὰ ὁ ἔρωσ ἔρχεται μετὰ τὸν γάμον.

Αἱ πρῶται ἡμέραι παρῆλθον ἐν μεγάλῃ χαρᾷ παρὰ τῆ οἰκογενείᾳ. Ὁ  
Ἰούλιος ἦτο τρελλὸς ἀπὸ τὴν εὐτυχίαν. Ἀπέσυρε τὸν πενθερόν του ἀπὸ  
τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ ὅλοι μαζὺ ἔζων εἰς τὸ νέον τῶν μέγαρον.

Σιγὰ, σιγὰ ὅμως ἡ πρώτη ἐντύπωσις τοῦ αἰφνιδίου πλοῦτου ἐπέρασεν.  
Ἡ ζωὴ ἤρχισε νὰ γίνεταί μονότονος καὶ ὅλοι ἐκεῖνοι αἱ ἀόριστοι θλίψεις  
καὶ αἱ μελαγχολίαὶ αἱ ἀπαραίτητοι καὶ ἀχώριστοι ἀπὸ πᾶσαν ψυχὴν





παρουσιάστησαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀκριβῶς ὅταν τὸ χρῆμα ἐνομιζέτο ἱκανὸν νὰ τὰς ἐξαλείψῃ.

Ἡθικῶς ἐκεῖ ὅπου ἔπρεπε νὰ ἐπικρατῆ ἡ εὐτυχία καὶ ἡ ἀπόλαυσις, ἐπεκράτει ἡ ἀπαγοήτευσίς ἢ ἐπακολουθοῦσα τὴν διάψευσιν τῶν ἐλπίδων, καὶ ὁ νέος εἰς τὴν ψυχὴν του δὲν εὗρισκε καμμίαν διαφορὰν ἀπὸ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκάθητο εἰς τὴν σοφίταν τῆς χήρας.

Μία ἀπαγοήτευσίς αὐξάνουσα ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τὸν κατέχειν ὀλόκληρον καὶ μία ἰδέα τὸν ἐθασάνιζεν. Ἡ Μαθθίλδη ἡ ἐκλεκτὴ τῆς καρδίας του, ἡ κόρη διὰ τὴν ὁποίαν ἐπώλησε τὴν ψυχὴν του, ἦτο τῶρα σύζυγός του, ἰδική του. Καὶ ὅμως δὲν κατάρωσσε νὰ τὸν κάμῃ εὐτυχῆ. Δὲν ἀπήλαυσε τὸν ἔρωτα τὸν ὁποῖον ἐφαντάζετο ὅταν τὸ πρῶτον διηύθυνε τὸ βλέμμα του ἐπάνω της.

Βεβαίως δὲν θὰ ἦσαν ἔτσι οἱ ἄλλοι γάμοι καὶ αἱ ἄλλαι γυναῖκες ποῦ ἔβλεπε καθ' ἡμέραν.

Ἡ Μαθθίλδη, κόρη τελείας μορφώσεως, ἤξευρε τὰ καθήκοντά της, ἀλλ' ἡ συμπεριφορὰ της ἦτο ψυχρὰ καὶ τυπικὴ. Ἦτον ὑπόδειγμα συζύγου, ἀλλὰ συζύγου ψυχρᾶς, ἂν δ' ἐπεριποιεῖτο τὸν συζυγὸν της δὲν ἐφαίνετο ὅμως νὰ τὸν συνεπάθει κἂν. Εἰς ὀλίγας λέξεις ἦτο σύζυγος ἐπιθυμοῦσα νὰ μὴ διδῇ ἀφορμὴν νὰ γίνηται λόγος περὶ τῶν καθηκόντων της, τὰ ὁποῖα ὅμως κατὰ βᾶθος δὲν ἠννόει, καὶ ἡ συμπεριφορὰ της πρὸς τὸν Μενδόζα δὲν ἐφαίνετο πηγάζουσα ἀπὸ τὴν καρδίαν ἀλλ' ἀπὸ τὸν νοῦν.

Ὁ Ἰούλιος ἐζήτηε ματαίως νὰ εὔρῃ τὸν λόγον αὐτῆς τῆς ψυχρότητος. Ἡ Μαθθίλδη δὲν ἔδιδεν ἀφορμὴν κἂν νὰ τῆς ζητηθοῦν ἐξηγήσεις, καὶ αὐτὸ ἔκαμε ἀκόμη περισσότερο νὰ ὑποφέρει ὁ νέος.

Ἐνα πρῶτῃ, ὅταν ἡ Μαθθίλδη ἠτοιμάσθη διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν νὰ ἐξομολογηθῆ, ὁ Ἰούλιος ἀπεφάσισε νὰ τὴν συνοδεύσῃ. Εἰς τὴν μοναξίαν καὶ τὸ ἡμίφως τῆς ἐκκλησίας μία διαβολικὴ ἰδέα τοῦ ἦλθε.

— Θὰ κρυφθῶ ν' ἀκούσω τί θὰ 'πῆ εἰς τὸν πνευματικὸν της.

Χωρὶς νὰ σκεφθῆ καλλίτερα ἐκρύβη ὀπισθεν τῶν στύλων καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ ἐξομολογητήριον ὅπου ἔφθασε χωρὶς νὰ παρατηρηθῆ καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀκούῃ. Τὸ πρᾶγμα ἄλλως τε δὲν ἦτο δύσκολον, διότι ὁ ἱερεὺς ἦτο γέρων καὶ κωφὸς καὶ ἡ Μαθθίλδη ἠναγκάζετο νὰ ὀμιλῆ κάπως δυνατὰ.

Ὅταν ὁ Μενδόζα ἔφθασεν ὠμίλει ὁ ἱερεὺς.

— Σοῦ τὸ εἶπα πολλάκις, κόρη μου, εἶπεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει θεραπεία διὰ τὴν κατάστασίν σου. Ἐκαμες κακὰ νὰ ὑπανδρευθῆς ἄνθρωπον τὸν ὁποῖον δὲν ἠγάπας. Τῶρα ὅμως καθήκόν σου εἶναι νὰ ὑπομένῃς μ' ἐγκαρτέρησιν. Ἡ σημερινὴ σου ὑπομονὴ θὰ ἦναι ἡ θυσία τὴν ὁποίαν κάμνεις διὰ τὸ ψεῦδος τὸ ὁποῖον εἶπες εἰς τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ὅταν σὲ ἠρώτησεν ἂν τὸν θέλῃς σύζυγον. Πρέπει νὰ μείνῃς σύζυγος πιστὴ καὶ νὰ ἦσαι ἡ εὐτυχία τοῦ συζύγου σου.

Ὁ Μενδόζα δὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ περισσότερο καὶ ἐτράπη φρενήρης πρὸς τὴν οἰκίαν του.

— Δὲν μ' ἀγαπᾷ, εἶπε. Δὲν μὲ ἠγάπησε ποτέ. Ἐπρεπε νὰ μοῦ τὸ

εἶπη! . . . Καὶ γιαιτὴν ἐπώλησα τὴν ψυχὴν μου εἰς τὸν Διάβολον. . .  
 Ἦτο λοιπὸν γέλασμα τοῦ Σατανᾶ. . . Ἄ! Ἐλα, ἔλα λοιπὸν νὰ ζητήσης  
 τὴν ψυχὴν μου! Ἐλα νὰ  
 τὴν ζητήσης! . .

Ἀπειλῶν τὸν Διάβολον  
 ἐνδομύχως, ἔφθασεν ὁ Μεν-  
 δόζα εἰς τὴν οἰκίαν του.

Μετά τινα δευτερόλεπτα  
 ὁ θυρωρὸς τοῦ ἀνήγγελλε  
 τὴν ἐπίσκεψιν ἐνὸς κυρίου  
 ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἀρκετὴν ἡδὴ  
 ὥραν ἐπερίμενεν εἰς τὴν αἴ-  
 θουσαν. Ὁ Μενδόζα ἀνῆλθε  
 δυσθύμως τὴν κλίμακα καὶ  
 εὔρεθῆ ἀντιμέτωπος τοῦ Σατανᾶ.

— Φίλιτάτε μου, εἶπεν ὁ Σατανᾶς. Δὲν  
 μὲ καλεῖς πλέον εἰς βοήθειάν σου καὶ φοβού-  
 μενος ὅτι μ' ἐλησμόνησες ἦλθα νὰ σὲ ἶδω.

— Εἶσαι ἕνας ἄθλιος ἀπατεῶν, εἶπεν ὁ  
 Μενδόζα, ἀποσύρων τὴν χεῖρά του.

— Σιγά, εἶπεν ὁ Σατανᾶς. Διατί μὲ  
 ὑβρίζεις;

— Διότι σοῦ ἀξίζει.

— Ἄλλοτε ὅμως φίλε μου μ' ἐκάλεσες εἰς  
 βοήθειάν σου διὰ νὰ πάρης τὴν Ματθίλδην.

— Μάλιστα . . .

— Καὶ σοῦ ἔδωκα ὅ,τι μοῦ ἐζήτησες.

— Τί νὰ τὴν κάμω; Ἐκραύγασεν ὁ  
 Ἰούλιος. Τί νὰ τὴν κάμω ἀφοῦ δὲν μὲ  
 ἀγαπᾷ, ἀφοῦ δὲν μὲ ἠγάπησε ποτέ, καὶ  
 σὺ μ' ἐγέλασες . . .

— ὦ! ὦ! Εἶπεν ὁ Σατανᾶς γελῶν τὸν  
 τρομερὸν του γέλωτα. Ἄλλ' ἀγαπητέ μου  
 ὁ ἔρωσ δὲν εἶναι ἰδικὴ μου δουλειά. Εἶναι  
 ὑπόθεσις ἱερά. Μὲ τὰ ἑκατομμύριά σου ἡμ-  
 ποροῦσες ν' ἀποκτήσης μίαν γυναῖκα καὶ  
 πολλὰ ἄλλα πράγματα. Μὰ τὴν καρδίαν  
 μιᾶς γυναικός, μόνον ὁ ἔρωσ ἐμπορεῦεται.  
 Καὶ ὁ ἔρωσ εἶναι πρᾶγμα ἱερόν. . .

Ὅταν ἡ Ματθίλδη ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν  
 ἐκκλησίαν, εὔρε τὸ μέγαρόν της ἄνω κάτω.

Ὁ Ἰούλιος εἶχεν εὔρεθῆ νεκρὸς εἰς τὴν αἴθουσαν, ὁ δὲ ἱατρός εἶχε  
 εἶπη, ὅτι ἔπαθεν ἀπὸ συγκοπὴν τῆς καρδίας.



\* ΔΕΚΑΜΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ \*  
 "ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΣΤΟΑΣ,"  
 1901

Emile Pastore

